Heringsdorf 16.09.2026 r.

[redacted]
Tel: [redacted]
e-mail: [redacted]

Pan Marcin Kulasek
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa
e-mail: kancelaria@mnisw.gov.pl

PETYCJA W INTERESIE PUBLICZNYM I WŁASNYM

w sprawie pilnego ustanowienia zabezpieczeń rzetelności międzynarodowego obiegu informacji o polskich kwalifikacjach oraz podjęcia działań nadzorczych dotyczących procedur NAWA

Szanowny Panie Ministrze,

na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, działając w interesie publicznym oraz własnym, zwracam się o wykorzystanie kompetencji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakresie nadzoru nad Narodową Agencją Wymiany Akademickiej, systemu uznawalności wykształcenia oraz współpracy międzynarodowej do ustanowienia zabezpieczeń chroniących rzetelność informacji o polskich kwalifikacjach przekazywanych instytucjom zagranicznym.

Nie wnoszę o powierzenie NAWA merytorycznej oceny kwalifikacji nauczycielskich. Ocena polskich uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela należy do właściwego organu oświatowego, którym w mojej sprawie było Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Nie postuluję również nakładania na każdego wnioskodawcę nowego obowiązku uprzedniego uzyskiwania indywidualnego potwierdzenia MEN. Moja sprawa pokazuje, że nawet skierowanie zapytania do MEN nie zapewnia prawidłowego wyniku, jeżeli pytanie jest zawężone, przekazana dokumentacja niepełna, a odpowiedź zostaje następnie wykorzystana poza swoim rzeczywistym zakresem.

Przedmiot petycji

Zwracam się o:

1. Przeprowadzenie w ramach nadzoru nad NAWA analizy sposobu obsługi zagranicznych zapytań dotyczących kwalifikacji zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem

kompletności materiału, treści pytań, identyfikacji zawodu i późniejszego przekazywania sprostowań.

2. Zbadanie pełnego obiegu informacji w mojej sprawie: ZAB → NAWA → MEN → NAWA → ZAB, w celu ustalenia, jakie pytanie i dokumenty otrzymała NAWA, jakie materiały przekazała MEN, w jakiej postaci odpowiedź MEN została przesłana ZAB oraz czy późniejsze stanowiska MEN dotarły do wszystkich odbiorców wcześniejszej informacji.
3. Wprowadzenie wiążącego standardu proceduralnego zabezpieczającego przed selektywnym, niepełnym lub pozbawionym kontekstu przekazywaniem informacji o polskich kwalifikacjach.
4. Zapewnienie, aby zagraniczne zapytanie dotyczące dostępu obywatela polskiego do zawodu regulowanego zawierało pełny opis celu, etapu postępowania, deklarowanego zawodu wnioskodawcy, proponowanego zawodu referencyjnego oraz kompletny wykaz dokumentów.
5. Ustanowienie procedury pozwalającej właściwemu polskiemu organowi skorygować błędne założenia pytania i przedstawić pełny stan prawny, nawet jeżeli zagraniczna instytucja sformułowała pytanie w sposób wąski albo sugerujący określoną odpowiedź.
6. Wprowadzenie mechanizmu sprostowania, w ramach którego późniejsze uzupełnienie lub korekta polskiego stanowiska zostaje przekazana wszystkim instytucjom, które otrzymały wcześniejszą informację.
7. Przygotowanie wspólnie z MEN oficjalnego, dwujęzycznego materiału dotyczącego polskiego szkolnictwa wyższego i systemu kształcenia nauczycieli oraz przekazanie go ZAB, Sekretariatowi KMK i właściwym organom landowym.
8. Przeanalizowanie, czy wskazane zabezpieczenia wymagają zmiany przepisów, czy mogą zostać wprowadzone w drodze wiążącej procedury, instrukcji nadzorczej albo porozumienia MEN–MNiSW–NAWA.

Dlaczego istniejący obieg informacji okazał się niewystarczający

W mojej sprawie ZAB skierowała pytanie przez NAWA do MEN, a MEN udzieliło odpowiedzi, która następnie wróciła przez NAWA do ZAB. Formalny kanał współpracy zatem funkcjonował.

Nie zapobiegł jednak powstaniu opinii opartej na niepełnym materiale i pytaniu, które nie obejmowało pełnego zakresu moich kwalifikacji nauczycielskich.

Z opinii ZAB z 16.01.2025 r. wynika, że stronie polskiej przekazano dyplom magisterski z 2006 r., suplement oraz dokument studiów podyplomowych z 2010 r. Nie przekazano natomiast istotnego potwierdzenia MEN z 18.03.2024 r., mimo że dokument ten znajdował się już w postępowaniu sądowym i był znany Ministerstwu w Schwerinie.

Pytanie ZAB dotyczyło kwalifikacji dla szkół specjalnych i przedmiotów nauczania. Nie dotyczyło pełnych kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela w szkołach ogólnodostępnych, placówkach oraz edukacji włączającej.

MEN potwierdziło później w piśmie z 15.09.2025 r., że odpowiedź z 28.11.2024 r. została przygotowana na podstawie niepełnej dokumentacji, a pytanie nie obejmowało pełnych kwalifikacji nauczycielskich.

Mimo tego ograniczona odpowiedź została wykorzystana przez ZAB do sformułowania ogólnego negatywnego wniosku, a następnie przez Ministerstwo w Schwerinie w postępowaniu apelacyjnym.

Nie przesądzam, że NAWA celowo zniekształciła dokumenty albo treść odpowiedzi. Dostępny materiał nie daje podstaw do takiego twierdzenia. Pokazuje jednak, że obecna procedura nie zawierała wystarczających mechanizmów chroniących przed tym, aby instytucja formułująca pytanie przekazała tylko wybrane dokumenty, narzuciła zawężony punkt odniesienia, a następnie wykorzystała odpowiedź poza jej rzeczywistym zakresem.

Minimalny standard zabezpieczeń

Zwracam się o ustanowienie zasady, zgodnie z którą każde zagraniczne zapytanie mogące wpływać na dostęp obywatela polskiego do zawodu regulowanego powinno zawierać:

1. Pełne, oryginalne brzmienie pytania oraz – jeżeli jest potrzebne – jego wierne tłumaczenie.
2. Nazwę i rolę instytucji pytającej, w tym wskazanie, czy jest ona organem wydającym decyzję, czy jedynie podmiotem przygotowującym opinię pomocniczą.
3. Sygnaturę postępowania, podstawę prawną, etap sprawy i dokładny cel uzyskiwanej informacji.
4. Zawód, którego uznania domaga się wnioskodawca, oraz zawód referencyjny wybrany przez instytucję zagraniczną.
5. Wyjaśnienie każdej zmiany zawodu referencyjnego, w szczególności zmiany z nauczyciela lub nauczyciela pedagoga specjalnego na Sozialpädagogin.
6. Kompletny wykaz przekazywanych dokumentów oraz wyraźne wskazanie dokumentów brakujących.
7. Informację o wcześniej wydanych potwierdzeniach właściwych polskich organów i o ewentualnej sprzeczności pomiędzy nimi a założeniami zagranicznego pytania.
8. Możliwość poinformowania osoby zainteresowanej o zakresie zapytania i przekazanych dokumentach oraz umożliwienia jej uzupełnienia materiału, w granicach dopuszczonych przepisami o ochronie danych i poufności.
9. Prawo właściwego polskiego organu do sprostowania założeń pytania, poszerzenia odpowiedzi o niezbędny kontekst oraz wskazania, jakich wniosków nie można wyprowadzać z niepełnego materiału.
10. Obowiązek przekazania odpowiedzi polskiego organu w całości, razem ze wszystkimi załącznikami i zastrzeżeniami, bez zastępowania jej streszczeniem lub interpretacją pośrednika.
11. Możliwy do odtworzenia rejestr całego obiegu: treści pytania, załączników, odpowiedzi, tłumaczeń, dat, sygnatur i odbiorców.
12. Procedurę korekty następczej, dzięki której późniejsze sprostowanie jest łączone z dokumentem pierwotnym i przekazywane wszystkim wcześniejszym odbiorcom.

Jeżeli dokumentacja jest niepełna, właściwy polski organ powinien zostać o tym wyraźnie poinformowany. Brak dokumentu nie może zostać automatycznie utożsamiony z brakiem kwalifikacji. Odpowiedź wydana na podstawie ograniczonego materiału powinna zawierać jednoznaczne zastrzeżenie, że nie stanowi podstawy do wyprowadzenia ogólnego negatywnego wniosku.

Procedura nie powinna jednocześnie zmuszać obywatela do rozpoczynania kolejnego, odrębnego postępowania tylko po to, aby naprawić niekompletność zapytania sformułowanego przez instytucję zagraniczną. Uzupełnienie powinno następować przede wszystkim w ramach współpracy instytucjonalnej.

Potrzeba przekazania stronie niemieckiej rzetelnej wiedzy

MNiSW posiada kompetencje dotyczące systemu szkolnictwa wyższego, standardów kształcenia oraz nadzoru nad NAWA. MEN posiada kompetencje dotyczące kwalifikacji nauczycielskich i systemu oświaty. Dlatego potrzebny jest wspólny, autorytatywny materiał obu resortów.

Materiał ten powinien wyjaśniać w szczególności:

1. Aktualne i historyczne standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
2. Znaczenie jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia, przygotowania pedagogicznego, praktyk oraz studiów podyplomowych.
3. Zasadę zachowania praw nabytych przez osoby, które uzyskały kwalifikacje według wcześniej obowiązujących przepisów.
4. Różnicę pomiędzy samym tytułem ukończonego kierunku studiów a pełną kwalifikacją zawodową ustalaną na podstawie całego przebiegu kształcenia i właściwych przepisów.
5. Status nauczycieli, pedagogów, pedagogów specjalnych, nauczycieli współorganizujących kształcenie oraz innych pracowników pedagogicznych.
6. Fakt, że wykonywanie przez nauczyciela zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nie przekształca jego zawodu w zawód Sozialpädagogin.
7. Rzeczywiste znaczenie pojęcia „kurator oświaty", które nie jest kategorią kwalifikacji nauczycielskiej.
8. Sposób potwierdzania kwalifikacji nauczycielskich w przypadkach, w których pełny zakres kwalifikacji nie wynika wyłącznie z nazwy dyplomu.

Taki materiał powinien zostać przekazany ZAB, Sekretariatowi Kultusministerkonferenz oraz Ministerstwu w Schwerinie z prośbą o zweryfikowanie wykorzystywanych źródeł, sprostowanie błędnej narracji i aktualizację informacji stosowanych w dalszych postępowaniach.

Pilność sprawy

Ostateczne stanowisko MEN z 30.06.2026 r. potwierdziło moje pełne i bezterminowe kwalifikacje nauczycielskie oraz kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej. Nie spowodowało jednak automatycznego wycofania wcześniejszej narracji ZAB z obiegu.

Błędna informacja nadal może wpływać na dostęp do stabilnego zatrudnienia, kwalifikowanie do Seiteneinstieg, kolejność rozpatrywania kandydatur, rodzaj umowy i wysokość wynagrodzenia. Ze względu na ponadregionalną działalność ZAB może mieć również znaczenie dla innych obywateli polskich, choć ustalenie rzeczywistej skali wymaga danych pozostających w dyspozycji administracji.

Z uwagi na wspólny zakres problemu analogiczną, odpowiednio dostosowaną petycję kieruję do Ministerstwa Edukacji Narodowej. Proszę jednak o samodzielne rozpatrzenie przez MNiSW części należącej do kompetencji Ministra, szczególnie nadzoru nad NAWA, integralności obiegu informacji, szkolnictwa wyższego i współpracy międzynarodowej, oraz o podjęcie skoordynowanych działań międzyresortowych.

Nie wyrażam zgody na ujawnienie moich danych osobowych na stronie internetowej ani w Biuletynie Informacji Publicznej.

Pełne dane osobowe przekazuję wyłącznie do wiadomości organu rozpatrującego petycję.

Z wyrazami szacunku

[redacted]

[redacted]